

Historische Kring Maarssen

Voor erkend scharrelees

Slagerij
Dorresteyn
sinds 1882

Nassastraat 4
Tel. 0346 - 561219
Maarssen

RADIO - T.V.

ELECTR. HUISHOUDELIJK

+ VOORDEEL + VAKMANSCHAP

+ KWIEKE SERVICE

radio en t.v. speciaalzaak

elektron

Nassastraat 9-11,
3601 BA Maarssen
telefoon: 0346-562081

Kaatsbaan 32 - Maarssen-Dorp
Tel. 0346-555380

beenmode lingerie badkleding

Langegracht 55 © 0346 575343 3601 AK Maarssen

Inhoudsopgave

1. Colofon
2. Van de redactie
3. Kringnieuws
5. Oproep HKM: een nieuwe penningmeester
6. Convocatie
7. Jaarverslag van De Historische Kring Maarssen over 2009
9. Jacob Bicker Raije schreef van 1732 tot 1772 over het dagelijks leven in Amsterdam en Maarssen
13. De Kaatsbaan - deel 9
15. Op Bevrijdingsdag hingen de vlaggen halfstok, met een rouwband eraan
18. Bammens 90 jaar in Maarssen - 160 Jaar geleden gesticht
30. Uit de oude schoenendoos (nr. 41) - Christelijke lagere school in Maarssen
31. Inhoudsopgave Periodiek van de Historische Kring Maarssen - 36e jaargang 2009

HISTORISCHE KRING MAARSSSEN

Colofon

Opgericht 11 september 1972, opgenomen in het verenigingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Utrecht en Omstreken onder nummer 301763120000.

Bestuur: Benno Visschedijk, wnd. voorzitter
Ria Tijhuis, secretaris, Postbus 90, 3600 AB Maarssen, tel.: 0346.575222
Aukje Wolters-Dekkers, penningmeester
Tineke Barneveld
Hans van Bommel
Henk Blaauw
Bas Groenendijk
Bert de Ruiter
Arie de Zwart

Lid van verdienste: C.W.P. Bloemendaal (27-02-2003), drs. W. Smits (10-02-1994)

Erelid: Mevr. M.C. Hatzmann-Scheltema (23-02-2006)
B. de Ruiter (21-02-2002)
J.H. Sagel (22-02-2001)
N. van Tricht (10-02-1994)
B. Visschedijk (26-02-2009)
Mevr. G.M. Willekes-van Putten (24-02-2000)

Redactie: Netty Bertens-van de Wouw, Hondiusstraat 68, 3602 PJ Maarssen,
tel.: 0346.564696, e-mail: netty.bertens@online.nl

Immetje de Jong-Zijp, Albardastraat 2A, 3601 BN Maarssen,
tel.: 0346.561079, e-mail: jongzijp@casema.nl

Bert de Ruiter, Nic. Maesstraat 6, 3601 DR Maarssen,
tel.: 0346.563599 (verkoop losse nummers) ISSN: 1384-0967

Lidmaatschap: Het lidmaatschap kost € 12 per jaar. Opzeggen kan alleen vóór het einde van het kalenderjaar. De lidmaatschapsbijdrage dient te worden voldaan d.m.v. de acceptgirokaart (maart/april). Voor meer informatie en aanmelden als lid van de Kring kunt u contact opnemen met Aukje Wolters-Dekkers, Mozartlaan 12, 3603 BH Maarssen, tel.: 0346.579940, e-mail: aukjewolters@hetnet.nl
Eventuele stortingen op ons gironummer 2907376 t.n.v. penningmeester Historische Kring Maarssen.

Werkgroep archief/bibliotheek: Nel van Haaften en Ria Tijhuis, e-mail: riatijhuis@kpnplanet.nl

Werkgroep archeologie: Henk Blaauw, Bloemstede 193, 3608 TB Maarssen, tel.: 0346.562425

Website H.K.M.: www.historischekringmaarssen.nl

E-mailadres H.K.M.: bestuur@historischekringmaarssen.nl

Vormgeving en druk: Kaldenbach Grafische Producties - Maarssen

Van de redactie

Het overnemen van artikelen zonder toestemming van de redactie is verboden.

De inhoud van de artikelen is voor de verantwoording van de auteur.

U kunt kopij voor het volgende nummer inleveren vóór 15 maart 2010

Kringnieuws

‘Maarssenbroek, zoals het was’

Het bestuur van de Kring complimenteert Henk Blaauw met het feit dat het mooi ingebonden en in A4-formaat (op 13 november jl.) verschenen boek ‘Maarssenbroek zoals het was’ al na elf dagen uitverkocht was. Een fraai resultaat na enkele jaren hard werken van verzamelen van foto’s, gesprekken voeren, archiefonderzoek etc. Het prettige gevolg van Henks werk is ook dat een belangrijk deel van de nog levende bewoners van Maarssenbroek van vóór 1974 in 2009 in het restaurant van het gemeentekantoor tweemaal bijeen is geweest.

Het is op dit moment niet bekend of het tot een herdruk van het boek komt. In de loop van dit jaar wordt daarover een beslissing genomen.

‘Boeren, burgers en buitenlui’

Er is nogal wat gepubliceerd over de historie van Maarssen in de laatste maanden in 2009. Op 10 december jl. reikte Auke Hoekstra het eerste exemplaar van zijn boek ‘Boeren, burgers en buitenlui’ uit aan burgemeester mevrouw M.M. van ’t Veld. De druk bezochte bijeenkomst vond plaats in boekhandel Bouwman, Pieter de Hooghstraat 13. Het boek is voor een belangrijk deel een bundeling van boeiend geschreven artikelen, die eerder verschenen in het periodiek van de Historische Kring Maarssen. Het interessante en vrij uitgebreide slothoofdstuk bestaat uit het oorlogsverhaal van de schrijver. Aanvankelijk betreft dit stuk vooral gebeurtenissen en belevenissen op en rond de

De uitreiking van het eerste exemplaar van het boek ‘Maarssenbroek zoals het was’ op vrijdag 13 november 2009 door de schrijver Henk Blaauw aan burgemeester Mirjam van ’t Veld en aan Henk Kool, geboren en nog steeds wonende in Maarssenbroek naast de Haarrijn.

De aanbidding van het boek 'Zeven eeuwen familie Breij in het Utrechtse veenweidegebied' op dinsdag 8 december 2009 door Martin Breij (links) aan het bestuur van de Historische Kring.

Emmaweg, later wordt de ervaringskring wat ruimer. Mooi beschreven ervaringen van een Maarsse jongen in de oorlogstijd.

Excursie naar Breda zaterdag 22 mei 2010

Voor de jaarlijkse excursie heeft het bestuur deze keer de bestemming Breda uitgekozen.

Breda is een stad met een rijke historie, een bruisend verleden en is dé Nassastad bij uitstek.

Voordat wij hier aankomen, zal traditiegetrouw onderweg een koffiestop worden gehouden.

In Breda aangekomen zal - onder leiding van gidsen van de plaatselijke VVV - een stadswandeling worden gemaakt.

Vervolgens kunnen de deelnemers op eigen gelegenheid een lunch gebruiken in één van de vele gelegenheden die de binnenstad hiervoor biedt.

De middag zal worden gebruikt om één van de vele bezienswaardigheden te bekijken. Het exacte programma zal aan u later worden bekend gemaakt.

Wij vertrekken deze zaterdagmorgen om 09.00 uur bij de voormalige brandweerkazerne aan het Harmonieplein en zullen 's middags om 16.00 uur weer huiswaarts keren.

U kunt zich aanmelden voor deze excursie op de

jaarlijkse algemene ledenvergadering van donderdag 25 februari a.s. Daarna kunt u bellen op werkdagen tussen 19.00 en 20.00 uur naar Aukje Wolters, telefoonnummer 0346-579940. Leden betalen € 25,00 en niet-leden € 30,00. Inbegrepen bij deze prijs zijn het busvervoer, de koffie 's ochtends, de entrees en de gidsen.

U wordt verzocht het verschuldigde bedrag na opgave over te maken op rekening 2907376 ten name van de penningmeester van de HKM te Maarssen.

Leden zijn uitsluitend de mensen die persoonlijk lid zijn. Ieder lid kan maximaal één introductie meenemen.

Lezing 'Topografische kaarten van Maarssen' donderdag 25 februari 2010

Na de pauze van de jaarlijkse algemene ledenvergadering om ongeveer 21.00 uur, wordt er een lezing gehouden over topografische kaarten van Maarssen. Meer over de jaarvergadering op donderdag 25 februari 2010 kunt u elders in dit periodiek lezen in de bijbehorende convocatie.

De sprekers op die avond vanaf 21.00 uur zijn Hans van Bommel en Benno Visschedijk. Zij staan garant, zoals bekend, voor een bijzonder programma. Hierbij

komen interessante gegevens over de historie van Maarssen naar voren.

Ook niet-leden zijn voor het gedeelte na de pauze welkom. De toegang voor leden is gratis, niet-leden betalen twee euro.

Lezing 'De bevrijding in mei 1945' donderdag 22 april 2010

Op 22 april 2010 om 20.00 uur zal in de Open Hof een lezing met afbeeldingen plaatsvinden in samenwerking met het 4/5 meicomit , over de dagen rond 5 mei 1945. In het archief van de Historische Kring bevindt zich een bijzondere verzameling afbeeldingen over de bevrijding. Hans van Bommel en Bert de Ruiter stellen daaruit een programma samen van een honderdtal afbeeldingen.

Schenkingen

'Zeven eeuwen Familie Breij in het Utrechtse veenweidegebied'

Ontvangen van Martin Breij het - bijna 600

pagina's tellende - bijzondere boek 'Zeven eeuwen Familie Breij in het Utrechtse veenweidegebied' samengesteld door Mieke Breij.

De heer J.A. Molhuijsen schonk aan de Kring een doos vol boeken. Daarbij onder meer 'Plaatsen aan de Vecht en de Angstel' door E. Munnig Schmidt en A.J.A.M. Lisman en verder het Verkade-album 'De Vecht' uit 1915 van Jac. P. Thijsse.

Ook de volgende schenking is voor de Kring van bijzondere waarde. Naar aanleiding van het verschijnen van het Maarssenbroek-boek schonk de heer Rik van Tongeren (oud-bewoner van Maarssenbroek) ruim dertig minuten aan filmbeelden van het vroegere Maarssenbroek.

Alle schenkers veel dank.

Wat schenkingen aan de Historische Kring betreft, aarzelt u of iets de moeite waard is, vraag het dan aan     van onze bestuursleden.

OPROEP

De Vereniging HKM zoekt voor zijn bestuur: een nieuwe penningmeester

Vacature:

Het bestuur van de Historische Kring Maarssen is per direct op zoek naar een man of vrouw die penningmeester wil worden van de vereniging. Het gaat hierbij om een bestuursfunctie, waarbij de penningmeester in eerste instantie verantwoordelijk is voor:

- het beheren van de geldmiddelen van de vereniging;
- het innen van contributies en andere bijdragen;
- het voeren van de ledenadministratie en de boekhouding met behulp van het Davilex-Club-systeem.

Van bovenstaande werkzaamheden doet de penningmeester jaarlijks verslag aan de Algemene Ledenvergadering. Daarnaast stelt de penningmeester, in overleg met bestuursleden, de begroting op voor het komende jaar.

We denken aan een persoon die grote affiniteit heeft met financiële zaken en computertoepassingen. Kennis van de plaatselijke historie is niet noodzakelijk, maar we zoeken wel iemand met belangstelling hiervoor. Omdat de huidige penningmeester het bestuur niet verlaat, kan een ruime inwerkperiode worden afgesproken. Geïnteresseerden kunnen zich wenden tot mevrouw Aukje Wolters, zie colofon.

Convocatie

Donderdag 25 februari 2010 houdt de Historische Kring Maarssen haar jaarlijkse algemene ledenvergadering. Het bestuur nodigt alle leden uit om deze vergadering bij te wonen. De bijeenkomst wordt gehouden in De Open Hof, Kerkweg 60 te Maarssen. Aanvang 20.00 uur.

Op de avond van de ledenvergadering zijn het financieel jaarverslag met de begroting en de notulen van de ledenvergadering van 26 februari 2009 aan de zaal verkrijgbaar. Het jaarverslag treft u elders in dit periodiek aan.

Vanaf twee weken voor de vergadering kunnen de stukken afgehaald worden bij de heer Benno Visschedijk, Schippersgracht 16 (tel. 567596) en de heer Henk Blaauw, Bloemstede 193 (tel. 562425). Wilt u wel even bellen van tevoren?

Agenda

1. Opening
2. Ingekomen stukken en mededelingen
3. Notulen van de jaarvergadering van 26 februari 2009
4. Jaarverslag over het jaar 2009 van de secretaris
5. Financieel verslag over 2009 en de begroting voor 2010
6. Verslag van de kascommissie
7. Vaststelling van de contributie over 2010
8. Verkiezing kascommissie
9. Verslag uit de commissies
10. Bestuursverkiezing, zie hieronder
11. Rondvraag
12. Sluiting

Mevrouw Aukje Wolters-Dekkers, penningmeester, heeft te kennen gegeven deze functie te willen opgeven. Zij blijft wel lid van het bestuur. Elders in dit periodiek treft u een oproep aan, waarin het bestuur geïnteresseerden vraagt zich voor de functie van penningmeester aan te melden.

Mevrouw T. Barneveld en de heer B. Groenendijk hebben zich bereid verklaard tot het bestuur toe te treden.

Statutair treden af de bestuursleden de heer Arie de Zwart als vicevoorzitter en mevrouw Ria Tijhuis als secretaris na een termijn van drie jaar. Zowel de heer De Zwart als mevrouw Tijhuis hebben zich bereid verklaard een herbenoeming te aanvaarden.

Namen van tegenkandidaten kunnen tot de aanvang van de vergadering bij het bestuur worden bekend gemaakt.

Na de vergadering volgt een pauze. Daarna, om ongeveer 21.00 uur, zal een lezing worden verzorgd door de bestuursleden Benno Visschedijk en Hans van Bommel over topografische kaarten van Maarssen en de Vechtstreek.

Elders in dit periodiek treft u meer informatie aan over deze lezing.

Niet-leden zijn welkom bij deze lezing, zij betalen twee euro entree. Zij mogen ook aanwezig zijn bij de jaarvergadering, maar hebben dan geen stemrecht.

Het bestuur hoopt velen te mogen begroeten op deze avond in de Open Hof.

Namens het bestuur,

M. Tijhuis, secretaris

JAARVERSLAG VAN DE HISTORISCHE KRING MAARSSSEN OVER 2009

Het verslagjaar gaf een kleine stijging van het ledental te zien. Het jaar 2009 werd afgesloten met 1060 leden.

Lezingen

Op de ledenavonden vonden de volgende lezingen plaats in De Open Hof en Woonzorgcentrum Merenhoef. Gemiddeld worden de ledenavonden bezocht door 100 belangstellenden.

Donderdag 15 januari 2009

Traditiegetrouw verzorgde Cees Bloemendaal de eerste lezing van het nieuwe jaar.

Deze keer nam hij ons mee langs de bedrijven en winkels van allerlei Maarssense middenstanders. Aan de hand van de door hen gebruikte briefhoofden werd de geschiedenis beschreven. Deze lezing is op dinsdag 17-02-2009 herhaald in Zorgcentrum Merenhoef.

Donderdag 26 februari 2009: de jaarlijkse algemene ledenvergadering en lezing

Vóór de pauze werd het huishoudelijk gedeelte afgehandeld.

Na de pauze kreeg de heer Wim Zweers het woord. Hij gaf een lezing over boerderijen, het ontstaan en de ontwikkeling daarvan, met name in de Vechtstreek.

Donderdag 9 april 2009

De heer Piet 't Hart verzorgde een lezing over het onderwerp 'Wat een viezigheid'. Met behulp van dia's werden ons bepaalde gebruiken en gewoontes uit vroeger eeuwen getoond met betrekking tot hygiëne e.d. De bezoekers hebben kunnen constateren dat er toch wel een en ander veranderd is tegenwoordig.

Donderdag 1 oktober 2009

De lezing van deze avond, de eerste van het nieuwe seizoen, werd gehouden door een medewerker van het plaatselijke museum van De Ronde Venen. Aan de hand van projectiebeelden vertelde hij boeiend over de hele procedure van de turfwinning. Ook het latere gebruik van een machine bij dit proces kwam aan de orde. Zo'n machine is in het museum van Vinkeveen te bezichtigen.

Donderdag 26 november 2009

De heer Herre Wynia, archeoloog bij de gemeente Utrecht, was onze gast van deze avond. Een zeer enthousiast spreker over de opgravingen die de laatste decennia hebben plaatsgevonden in Leidsche Rijn en het inmiddels beroemde Romeinse schip dat daar is aangetroffen. Het publiek luisterde zeer geboeid en het bestuur heeft de heer Wynia uitgenodigd om in november 2010 een vervolg hieraan te geven.

Jaarlijkse excursie voor leden

Zaterdag 16 mei 2009

Op deze derde zaterdag van mei vond de jaarlijkse excursie voor de leden plaats. De belangstelling was, zoals verwacht, weer groot en met een volle touringcar, zo'n vijftig personen, werd koers gezet naar Nijkerk. Daar werd het stoomgemaal bezichtigd en de vroegere werking ervan toegelicht door een vrijwilliger.

Vervolgens werd een bezoek gebracht aan het vestingstadje Elburg. Onder leiding van gidsen van de plaatselijke VVV werd een wandeling gemaakt langs de stadsmuren en werd het belang van deze plaats als voormalige Hanzestad toegelicht.

Overige activiteiten

Zaterdag 18-04-2009: Reünie Maarssenbroekers gemeentekantoor

Bestuurslid de heer Henk Blaauw heeft zich gedurende een jaar of twee bezig gehouden met onderzoek naar de voormalige bewoners van de Maarssenbroeksedijk en de boerderijen waarin deze gewoond hebben. Deze boerderijen zijn in de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw verdwenen om plaats te maken voor de nieuwe wijken Bisonspoor, Antilopespoor, Zebraspoor etc. Hij heeft stad en land afgereisd om hierover documentatie en fotomateriaal te verzamelen en met diverse personen interviews te houden. Als gevolg hiervan ontstond het idee een ontmoeting te organiseren en zijn alle betrokkenen uitgenodigd voor een reünie in het gemeentekantoor. Het voornemen alle materialen te verzamelen en een boek uit te geven is later dit jaar gerealiseerd.

Zaterdag 6 juni 2009: Jaarmarkt

Ook dit jaar was de Kring met een kraam aanwezig op de jaarmarkt om zich te presenteren aan het publiek. We mochten veel leden ontmoeten en een aantal bezoekers gaf zich op als lid.

Zaterdag 12 september 2009: Open Monumentendag

Het thema van deze dag was 'Op de kaart'. Bij Goudestein was een informatiemarkt ingericht, waar de Kring ook een kraam heeft bezet.

Vrijdag 13 november 2009: Boekpresentatie

In het Gemeentelijk Administratiekantoor vond de presentatie plaats van het door de heer Henk Blaauw samengestelde boek over de voormalige boerderijen aan de Maarssenbroeksedijk.

Onder toezicht van een groot aantal genodigden werd door hem het eerste exemplaar aangeboden aan mevrouw drs. M.M. van 't Veld, burgemeester van Maarssen.

Tijdens deze bijeenkomst was ook een groot aantal leden van de familie Breij vertegenwoordigd. Deze familie heeft aan de Maarssenbroeksedijk gewoond en één van de leden heeft de familiegeschiedenis, die meer dan zeven eeuwen bestrijkt, te boek gesteld.

Maandag 08-12-2009

De heer Martin Breij bezocht een vergadering in het

koetshuis om aan het bestuur het boek van de familie Breij aan te bieden.

Algemeen

De Historische Kring Maarssen is betrokken bij diverse activiteiten, zoals het assisteren bij de inrichting van de expositie 'Buitenplaatsen' en 'Hekken van buitenplaatsen aan de Vecht' van het Museum Maarssen. Het samenwerkingsverband met het Museum Maarssen is gecontinueerd. Het halfjaarlijks overleg is vanwege de vele en frequente contacten tussen de leden van beide besturen afgeschaft. Een bestuurslid van ons maakt deel uit van het bestuur van het museum.

Met zusterverenigingen in de omgeving hebben wij doorgaans ruillidmaatschappen. Verder zijn er veel informele contacten.

Binnen de Kring zijn de volgende werkgroepen actief:

- De werkgroep Periodiek. Er zijn dit jaar weer vier periodieken uitgegeven. De redactie heeft, met dank aan de schrijvers van de diverse artikelen, 130 pagina's geproduceerd.
- De werkgroep Archief en Bibliotheek heeft zich het verslagjaar bezig gehouden met het sorteren van de in het archief aanwezige documentatie. De werkgroep is uitgebreid met een vrijwilliger die zich bezig zal houden met het catalogiseren van de aanwezige boeken.
- De werkgroep Informatiepanelen heeft in 2009 geen nieuwe panelen geplaatst.
- De werkgroep Internet onderhoudt de site www.historischekringmaarsen.nl en zorgt dat deze actueel blijft.

Voor het behoud van het cultureel erfgoed in Maarssen zal het bestuur zich blijven inzetten, zowel door het bevorderen van de belangstelling ervoor en de kennis ervan, als door het feitelijk in stand houden van de Maarssense monumenten en de leefomgeving waarin ze staan. De steun van een groot aantal leden - wij zijn de grootste culturele vereniging van Maarssen - is daarbij een grote stimulans.

Namens het bestuur van de Historische Kring Maarssen,

Ria Tijhuis, secretaris

JACOB BICKER RAIJE SCHREEF VAN 1732 TOT 1772 OVER HET DAGELIJKS LEVEN IN AMSTERDAM EN MAARSSSEN

Dertig jaar geleden schreef Dick Dekker in dit blad¹ een artikeltje met de titel 'Maarssen door de bril van Jacob Bicker'. Of Jacob Bicker Raije ooit een bril heeft gebruikt is nog maar de vraag en het is zelfs niet duidelijk hoe hij er uitzag. Een getekend of geschilderd portret van hem is namelijk nooit gevonden. Maar toch is er, doordat hij van 1732 tot 1772 een dagboek bijhield, dat als door een wonder bewaard is gebleven², veel over zijn persoonlijk leven bekend. Via zijn dagboek bracht hij met een zwierig, goed leesbaar handschrift (afb. 1) een nauwgezet verslag uit van persoonlijke zaken en allerlei andere nieuwtjes uit de stad Amsterdam en inderdaad ook uit Maarssen, waar hij geboren was en zomers dikwijls verbleef. Zelf gaf hij zijn kroniek de titel: 'Notitie van het merckwaardigsten mijn bekend dat er is voorgevallen binnen de stad Amsterdam'.

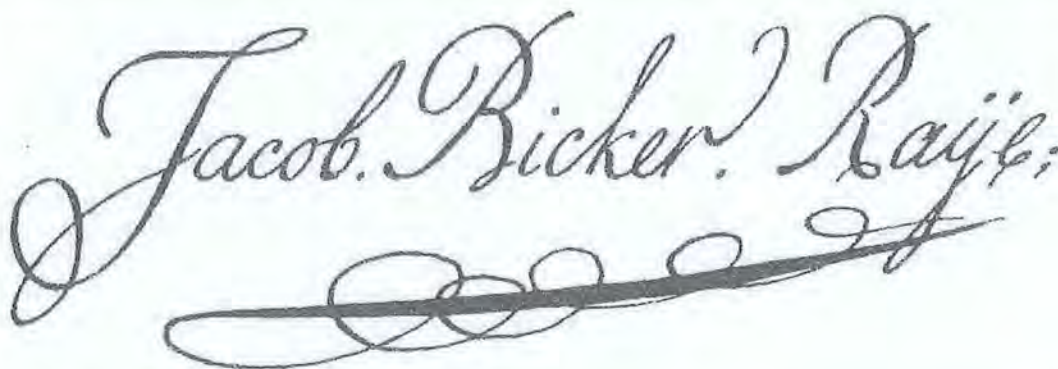
Veel van de beschreven zaken in het dagboek, zoals de tenuitvoerbrenging van lijfstraffen, enge ziektes en kwalen zijn in onze hedendaagse ogen nog steeds merkwaardig en zelfs nogal luguber. Belangrijker is het echter dat het dagboek van Bicker Raije, kort geleden door schrijver/historicus Geert Mak nog een prachtbron genoemd, een uniek beeld schetst van hoe men in de achttiende eeuw in Amsterdam leefde en werkte. Naast de vele familieberichten die opgeschreven werden, gaat de belangstelling van de schrijver vooral uit naar incidenten, sensatie, vooral het nieuws van de straat. Samenvattend zou je nu kunnen zeggen meer De Telegraaf dan NRC Han-

delsblad. Als voorbeeld van een beschreven incident het volgende citaat:

"4 Mei, 1753. Waren er enkele mensen in de Halsteeg (in Amsterdam) aan het verhuizen, onder wie twee mannen die met een kruier wilden wedden dat zij met zijn tweeën hem met het touw dat boven met een katrol aan de gevel vastzat om alle spullen op te hijsen, zouden kunnen optrekken tot aan het dakvenster. Men ging de weddenschap aan, al werd het de kruier door iedereen ontraden. Toen hij tot boven aan het venster was opgehesen brak de katrol en viel hij van boven neer. Hij kwam recht op zijn benen neer maar viel met zo'n geweld voorover met zijn hoofd tegen de stenen, dat het bloed eruit spatte en hij dood bleef liggen".

Wie was Jacob Bicker Raije?

Chroniqueur Jacob Bicker Raije (1703-1777) leefde in de zogeheten regententijd, de tijd waarin zoals bekend slechts enkele, rijke families elkaar de goede baantjes toespeelden en zodoende een vrolijk en welvarend leven hadden. Hoewel hij zelf niet tot de rijksten in Amsterdam behoorde, heeft ook Jacob Bicker Raije door de functies die hem toevielen beshlist veel profijt van het systeem gehad. Jacob Raije werd op 15 augustus 1703 in Maarssen geboren³. Hij is de tweede zoon van Jan Raije en Aletta Bicker, tamelijk welgestelde ouders, die in Maarssen aan het rentenieren zijn. Vader Jan Raije is heer van Breukelerwaard, een titel die zijn vader uit statusoverwegingen had aangeschaft en later overgaat op

Afb. 1 De handtekening van Jacob Bicker Raije, uit 'Ons Amsterdam', Jaargang 59, nr. 1.

Jans oudste zoon Joan. Deze Joan Raije van Breukelerwaard, kapitein ter zee bij de Admiraliteit van Amsterdam, wordt op een bepaald moment uitverkoren om gouverneur van Suriname te worden. Hetgeen Jacob, uit wat verderop zal blijken, bijzonder goed uitkomt. Moeder Aletta is via een zijtak gelieerd aan één van de rijkste en machtigste Amsterdamse regenten families, de familie Bicker. Zo is bijvoorbeeld voorvader Jan Bicker (1591-1653) in de door Kees Zandvliet in 2006 gepubliceerde lijst van 250 rijksten (Nederlanders) van de Gouden Eeuw, met een vermogen van 727.000 gulden, op de 32e plaats te vinden⁴. Vooral de connecties van Aletta Bicker met andere nakomelingen van Jan Bicker, zoals burgemeester Balthasar Scott, blijken erg behulpzaam voor de carrière van haar drie kinderen en zijn waarschijnlijk de belangrijkste reden dat Jacob Raije er voor kiest haar meisjesnaam aan zijn achternaam toe te voegen. Jacob groeit op in Maarssen waar hij vanaf zijn negende, als zijn vader overlijdt, alleen door zijn moeder is opgevoed en gezien zijn levensloop en werkzaamheden, blijkbaar van de juiste scholing voor zijn verdere leven wordt voorzien. Vanaf zijn 19e start Jacob Bicker Raije met een ambtelijke loopbaan in Amsterdam die zal voortduren tot zijn overlijden. Zo is hij ontvanger van de verbruiksbelastingen op turf en kolen en vanaf 1729 boekhouder van het koorboek⁵. Verder wordt hij in 1736 benoemd tot kapitein van de schutterij, een functie waarbij hij leiding geeft aan een van de burgercompagnieën die bij nacht en ontij moeten helpen de rust in de stad te bewaken. In hetzelfde jaar beleeft Jacob zijn finest hour als hij de functie van afslager van de grote vismarkt toebedeeld krijgt. Dit lucratieve baantje werd tot zijn benoeming in Suriname door broer Joan Raije vervuld. Jacob zal deze functie niet zelf vervullen maar stelt een substituut aan die voor een bescheiden honorering het eigenlijke werk mag doen. Jacob is behoorlijk in zijn sas met deze baan en geniet, gezien de beschrijving die hij ervan geeft, zeer van zijn eerste 'werkdag!' op de grote visafslag.

"Amsterdam, 20 februari 1736, heb mijn intrede gedaan als afslager op de vismarkt en heb zelf, op verzoek van de jonge visvrouwen, die te mijner ere het kantoor en een gedeelte van de markt heel sierlijk met groene palm en andere sieraden hadden opgeschikt, een schuit vis afgeslagen. Ik heb ze vervolgens vriendelijk bedankt met een stuiver geld, om

eens op mijn gezondheid vrolijk te zijn".

Voor de officiële bekleder van het ambt is de niet geringe opbrengst van de functie maar liefst twee en half procent van het saldo van de verkochte vis. Hoewel uiteraard de vistoevoer wisselt, verdient de Jacob zo toch mooi gemiddeld 500 gulden per maand. Tweemaal huwt Jacob, de eerste keer in 1728 met Sophia Maria Goessens, dochter van een rijke koopman. Na vijf jaar overlijdt Sophia kinderloos. Ook uit het tweede huwelijk, dat overigens pas in 1764 met Lucretia Otterbos wordt gesloten, worden geen kinderen geboren. Door de inkomsten uit zijn werk en de erfenis van zijn moeder, waar hij lang in Amsterdam mee samenwoont, wordt Jacob langzaam een bemiddeld persoon. Zomers verblijft hij regelmatig in Maarssen en Maarsseveen. Zo is bekend dat hij enige tijd eigenaar is van het kleine buitenplaatsje 'Annenhof'⁶ in Maarsseveen. Dit is waarschijnlijk een apart huisje gelegen op het terrein van het thans nog bestaande huis 'Marienhof' aan de Diependaalsedijk. Ook aan het eind van zijn leven, wanneer hij ernstig aan podagra⁷ lijdt, verblijft Bicker Raije weer veel in Maarsseveen waar hij op 27 augustus 1768 voor een periode van drie jaar voor 325 gulden per jaar van "de heer Davit Franko Mendus bij 't Swarte Varken aan de Vecht het buitenplaatsje Geesbergen" huurt (afb. 2).

Na 1772 schrijft Jacob, mogelijk te veel verzwakt door zijn ziekte, niets meer in zijn dagboek. Vijf jaar later, op 18 juni 1777 bijna 74 jaar oud, overlijdt hij in Amsterdam en wordt daarna in het familiegraf te Maarssen begraven.

Dagboek weer verkrijgbaar

Voor zijn artikel maakte Dick Dekker gebruik van een in 1935 uitgegeven boek waarin een groot deel van de dagboeknotities van Bicker Raije, bewerkt door de heren F. Beijerinck en M.G. de Boer, zijn opgenomen. Het aardige boek, verlucht met tekeningen door de bekende tekenaar Anton Pieck, schrijft Dick Dekker: "Is helaas niet meer verkrijgbaar maar kan gelukkig in de grotere bibliotheken nog wel worden ingezien en mogelijk geleend". Door twee redenen is in deze situatie inmiddels grote verandering gekomen. De eerste is dat we tegenwoordig via het internet kunnen beschikken over de gegevens van de 'Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren'. Door het simpelweg intikken van de volgende

Afb. 2 De Vecht te Maarssen met rechts van de hoge schoorsteen het originele huis 'Geesbergen', het huis dat daar weer rechts van ligt, is op de plaats van het Maarsseveense rechthuis 't Swarte Varken' gebouwd. Prentbriefkaart ca. 1965, collectie J.H.Sagel.

zoekterm: www.dbnl.org/tekst/bick002dagb01_01/ krijgt u sinds 2008 het boek onmiddellijk en integraal op uw beeldscherm aangeboden. Oh internet! Heerlijk wonder der techniek! De tweede reden is dat vorig jaar opnieuw een bewerking van het dagboek⁸ verscheen. Met dit, in iedere boekhandel verkrijgbare boek, met de titel: 'De polsslag van de stad' heeft de schrijver en historicus Machiel Bosman een belangrijke bijdrage geleverd om het werk van Jacob Bicker Raije opnieuw de belangstelling te geven die het zo zeer verdient. Een prima en zeer geslaagd initiatief! Bosman heeft van de ruim 3.700 berichten in de originele tekst er ruim 600 geselecteerd om in zijn boek op te nemen. Bij de keuze stond niet zozeer het historisch belang voorop, maar juist meer de zeggingskracht en verwondering. Hoe zag de achttiende eeuwse Jacob Bicker de wereld om hem heen. Waar was hij het meest van onder de indruk. Een voorwoord door Geert Mak, alsmede de inleiding en verantwoording van de bewerker, een literatuurlijst, een register van plaatsen, wateren en landen en een trefwoordenregister maken het geheel tot een aangenaam, goed bruikbaar en plezierig leesbaar boek. Voor de liefhebbers van de Maarsse geschiedenis een warm aanbevolen aanvulling voor de boekenkast. Uiteraard zochten we in de registers al snel naar Maarssen (9 vermeldingen),

Maarsseveen (2 x) en De Vecht (3x). In het kader een bestseller van het boek te maken zullen de uitgeverij en schrijver het niet erg vinden dat ik uit de bovengenoemde vermeldingen nog twee voorbeelden uitkoos om hier te citeren.

Maarssen juli 1769 "Heeft in Maarssen een vrouw die met de laatste nachtschuit uit Amsterdam gekomen was en een kind van vijf of zes weken bij zich had, dit kind in een steegje te vondeling gelegd. Het was een heel mooi jongetje, dat vrij redelijk, zij het armoedig, in de kleren zat, maar het stond van anderen stijf van de luizen. Er woonde in dat steegje juist een vrouw die zogend was en die met toestemming van de schout dit kindje de borst gaf, omdat het bloedje verschrikkelijk schreeuwde van honger en omdat het zo door de luizen gebeten werd. Het kind, dat nu tot last van het dorp komt, is door het gerecht bij deze vrouw besteed, die het met veel liefde opkweekt".

Maarssen, 6 augustus 1769 "Is dit bovenstaande kind in de kerk van Maarssen door dominee De Hengst gedoopt en Julius genoemd, omdat hij in de maand juli te vondeling was gelegd, zodat hij nu Julius van Maarssen zal heten".

Ook uit het dankwoord van Machiel Bosman helemaal achter in zijn boek nog een klein, maar veelzeggend citaat: "Dit boek maakt deel uit van een groter plan dat verder niet is doorgegaan. Het was mijn bedoeling om ook een transcriptie van het gehele manuscript uit te brengen, plus een bundel rond het wereldbeeld van Jacob Bicker Raije, maar dat bleek financieel niet haalbaar". Jammer, vreselijk jammer dat dit plan van auteur Bosman niet door is gegaan. Je vraagt je dan als Maarssenaar toch wel af of er niet te veel alleen naar het Amsterdamse belang van het boek is gekeken. Is er ooit naar mede-

werking vanuit de Vechtstreek gezocht? Maar wie weet komt die integrale uitgave, al dan niet in samenwerking met de vele historische verenigingen in de Vechtstreek, er toch nog eens en kunnen we dan, gewoon thuis in Maarssen, lezen over welke twee benoemingen in het dorp Maarssen het eigenlijk gaat waarmee Jacob Bicker Raije, na veertig jaar lang zijn dagboek bijgehouden te hebben, zijn levenswerk beëindigde.

Hans Sagel

Noten:

¹ Periodiek HKM, Jaargang 7, nr. 2, augustus 1980, pag. 28.

² Na het overlijden van JBR wordt jaren niets over het dagboek vernomen. Pas in 1866 bij de veiling van de nalatenschap van een Haagse boekhandelaar duikt het op. Na consultatie van de rijksarchivaris krijgt de Amsterdamse archivaris Van den Berg toestemming van B&W het manuscript te verwerven. Voor 10 gulden lukt het hem dan dit bijzondere stuk voorgoed in het gemeentearchief op te nemen.

³ De geboorte vond plaats op de 'Hofstede Leewenvegt', een voorganger van het huidige 'Leeuwenvecht', Straatweg 23, dat ongeveer op dezelfde plaats ligt.

⁴ Kees Zandvliet, 2006, De 250 rijksten van de Gouden Eeuw, pag. 73 t/m 75.

⁵ De boekhouder van het koornboek of korenboek is verantwoordelijk voor de administratie van de graanaccijns.

⁶ Van 1737 tot 1757 is JBR eigenaar van Annenhof, Plaatsen aan de Vecht en de Angstel, door Munnig Schmidt en Lisman, 1e druk 1982, pag. 58 en 226.

⁷ Podagra of voetjicht, JBR lijdt enorm onder deze ziekte. Zo kon hij in juni 1770 door podagra en verlamming in de benen niet staan en moest hij zich in en uit de schuit naar Maarssen laten dragen.

⁸ Machiel Bosman, 2009, De polsslag van de stad, De Amsterdamse stadskroniek van Jacob Bicker Raije (1732-1772). Uitgave: Athenaeum-Polak & Van Gennep, Amsterdam, Prijs: € 18,50 (ISBN 9 789025 364 199).

De Kaatsbaan

Deel 9

Afb. 1 Bakkerij Spierenburg

Ook in deze aflevering bekijken we weer twee panden van de Kaatsbaan.

Eerst bespreek ik **nummer 25**.

Evenals een aantal hiervoor besproken panden kan bouwverhuur Hermanus Hageman het pand op de opleveringsdatum niet kwijt en besluit hij het pand te verhuren.

De eerste huurder – op 30 april 1872 – is de boekhouder Gerrit Vis. Hij blijft er ruim twee jaar wonen. Op 1 juni 1874 wordt hij opgevolgd door de modiste Cornelia Rerink. Zij woont er drie jaar. Na haar verhuizing komt op 1 mei 1877 commissionair Johannes Kikkert. Blijkbaar komt hij al snel te overlijden, want in februari 1878 staat zijn vrouw Elisabeth van Roon als weduwe Kikkert ingeschreven als bewoonster.

Op 18 september 1879 kan Hageman het pand eindelijk verkopen en wel aan Jacob C. Mombert voor 2.500 gulden! Deze Jacob gaat er niet zelf wonen, maar koopt het pand voor de verhuur. Elisabeth vertrekt en op 1 mei 1880 huurt de heer Willem C. Brandligt het pand. Ook hij blijft er maar twee jaar. Na zijn vertrek komt op 10 mei 1882 Gerrit A. Nolen, geneesheer in ruste.

Het verhaal wordt eentonig, maar ook deze huurder vertrekt na twee jaar. Op 15 mei 1884 neemt de weduwe van Johannes Brandsma, Hinke Visser, haar intrek in het huis. Het valt mij op dat de verhuizingen

vaak in het voorjaar plaatsvinden.

Negen jaar woont Hinke in het huis en (alweer) in mei 1893 verhuist zij. De volgende bewoner is Baarend de Ronde en ook hij blijft er negen jaar.

Na hem komt op 9 mei 1902 (alweer mei!) de voor mij bekende Maarssenaar Hendrik van der Haar, fotograaf, in het huis. Zijn zoon Cors van der Haar komen we ook op de Kaatsbaan tegen, op nummer 28, de tegenwoordige zaak van Berk.

In augustus 1908 komt een klerk van de Post en Telefoon, Pieter Hooijkaas, wonen in het pand. Hij wordt in 1912 weer opgevolgd door Dirk Becker. Deze Becker zijn we al eerder tegengekomen op nummer 19, waar hij zijn antieke meubelen verkocht en restaureerde. Het pand nummer 19 houdt hij aan, maar hij verhuist zelf naar nummer 25.

Tussen 1912 en 1919 woont Maria Reevers, de weduwe van C. Ellings, ook nog in het huis, maar de juiste data zijn bij de gemeente niet te achterhalen. In juni 1919 neemt de veehouder Aart Verweij zijn intrek in het pand. Na zijn overlijden blijft zijn weduwe tot mei 1931 nog op deze plek wonen.

Dan komt de eerste winkel. Bakker Spierenburg bakt en verkoopt vanaf 1 april 1931 tot 27 april 1939 hier zijn brood. Hij komt van de andere kant van de Kaatsbaan, van nummer 32, waar nu de Mannenmodezaak René gevestigd is. Spierenburg doet de bakkerij in oktober 1938 over aan Lou Blok. Deze

Foto: Immetje de Jong

verkoopt en verdient hier zijn brood tot november 1947. De weduwe van Spierenburg woont nog tot 1942 bij Blok in. Na Blok komt de Jaminzaak van Joop Miltenburg; Joop verkoopt van 1948 tot 1960 zijn Jamin-artikelen. Vervolgens komt er nog een viswinkel. In 1983 bevindt zich daar de stomerij Quickinette. In 1991 vinden we er de fotozaak van Tebbens.

Momenteel kan men er dineren bij restaurant Delice.

Nummer 27

Ook nummer 27 heeft zeven jaar te koop gestaan voordat zich een koper bij Hageman aandiente en om deze reden wordt er in het begin verhuurd. De eerste huurder, in september 1872, is de gasfabrikant Dirk Wachter. Waar hij werkt staat nergens vermeld, maar hij werkt in ieder geval niet bij de gasfabriek Maarssen. Hij blijft nog geen twee jaar. Na zijn vertrek komt op 22 april 1874 de rentenier Nicolaas Hoffman wonen in het pand. Van hem is bekend dat hij 240 gulden per jaar aan huur moest betalen. Na ruim vijf jaar verkoopt Hageman het pand aan de al eerder vermelde heer Jacob Momber. Jacob moet een welgesteld persoon zijn geweest om dit soort dure panden te kunnen kopen!

Net als nummer 25, verhuurt hij ook dit pand. Zijn eerste huurder is de notaris Dirk van Nieuwenhuizen. Deze blijft er drie jaar wonen. Dan neemt ene Reynerus van Zwol in april 1894 zijn intrek in het

huis. Ook hij blijft er drie jaar. Na hem komt een weduwe met haar dochter, de weduwe Heuvelman-Martens. Haar beroep is pianolerares.

Na vier jaar komt er een bier- en koffiehuis. Het is Jacobus Weerd die er in 1901 zijn nering begint. Na negen jaar houdt hij het voor gezien en wordt hij opgevolgd door de boekhandelaar Hendrikus van Lent. Na bijna vijf jaar vertrekt ook deze en komt de kleermaker Gerrit Davelaar. Na nog eens twee jaar wordt deze opgevolgd door de schoenhandelaar annex brievenbesteller Hermanus van Putten. Deze laatste oefent er zijn beroep uit vanaf mei 1916. Tijdens zijn verblijf in dit pand wordt de kap in 1933 vervangen en twee jaar later wordt de voorgevel gewijzigd.

De familie Van Putten woont jarenlang in het huis. De dochter trouwt met Jacob Kottman en dit gezin woont er van 1949 tot eind 1970. De oud-schoenmaker Hermanus overlijdt op 10 april 1973. Ook de bekende Jaap Kottman heeft in het huis gewoond. In de loop van de jaren hebben er heel wat verschillende zaken in het pand gezeten!

In 1979 verkoopt kledingmagazijn Heeffe er o.a. zijn kostuums. Hierna komt er de zoveelste bar op de Kaatsbaan, 'De Optimist' geheten. Ook deze bar is inmiddels weer verdwenen. Hij heeft plaats gemaakt voor 'Buddies'.

Cees Bloemendaal

Op Bevrijdingsdag hingen de vlaggen halfstok, met een rouwband eraan

Een exclusief interview met een ooggetuige uit de Tweede Wereldoorlog, die ondergedoken zat in het buitengebied van Maarssen. Nico de K. is 87 jaar, ernstig ziek en woont in Vleuten. Ik zocht hem onlangs op en kreeg toestemming zijn verhaal openbaar te maken, opdat het niet vergeten wordt.

Ondergedoken in het dorp Tienhoven beleeft Nico de K. op 5 mei 1945 een gruwelijke dag, die als een zwarte bladzijde de geschiedenisboeken van Maarsseveen en Westbroek in gaat. Zes jonge verzetsmensen en drie inwoners worden op Bevrijdingsdag omgebracht door de Duitsers. Hij was er bij en wil nog eenmaal zijn verhaal vertellen: onder zijn schuilnaam van toen, 'Nico de Kip', omdat er schaamtegevoel is om dit drama wél overleefd te hebben.

Nico de K., die oorspronkelijk uit Utrecht komt, is inmiddels 87 jaar en woont in Vleuten. Hij gaat moeiteloos terug naar die 5e mei 1945.

"Ik deed net eindexamen op de Zeevaartschool in Vlissingen toen de oorlog uitbrak. In die tijd konden de Duitsers jonge zeelui goed gebruiken en ik kreeg een oproep om voor hen naar Noorwegen te gaan. Dat leek me niks en ik besloot onder te duiken. Eerst bij kennissen en later, via iemand van school, kreeg ik contact met de directeur van de Maarssense Kininefabriek. Hij wilde mij en twee maten wel helpen en hij bracht ons onder op boerderij 'De Morgenster' aan de Middenweg in Tienhoven. Dat was één van de zes proefboerderijen van de fabriek en ik verbleef daar bij een Joodse familie. Dat was te

riskant, dus ik kreeg al snel ander onderdak bij de familie Manten in hetzelfde dorp. Gert Manten was melkrijder en ik zat op de zolder tussen de melkbusen. We hielpen met karweitjes op boerderijen. Van het verzet kregen we regelmatig bonnen. Later ook stenguns, die we in de put verborgen, om de omgeving voor hen in de gaten te houden. Dat ging al die oorlogsjaren prima zo en het contact met de mensen uit het dorp was goed. Ik bleef wel voorzichtig en noemde nooit mijn echte achternaam. Ik riep altijd: Ik heet kip, want vroeger was ik kuiken. Vandaar die bijnaam".

"Op 5 mei 1945 moest ik van de commandant van de Binnenlandse Strijdkrachten (BS) naar Breukeleveen komen. De oorlog liep op zijn eind en ik kreeg de opdracht om NSB'ers te arresteren en hun fietsen af te nemen. Als onderduiker werd ik gesteund door het verzet en ik voelde mij verplicht om op pad te gaan maar ik trof niemand aan. Een groep verzetsstrijders, die ik tegenkwam, verzocht mij om mee te gaan naar Westbroek waar een radiopeilwagen van de Duitsers zou staan. Met succes werd de groep Duitsers ontwapend en de officieren werden ingesloten in de burgemeesterskamer van het Raadhuis. Een cruciale fout is toen gemaakt, omdat de daar aanwezige telefoon nog werkte en die werd door de Duitsers benut. Al gauw klonk er mitrailleurvuur. Het was duidelijk, daar kwamen de Duitse versterkingen, telefonisch besteld, uit Bilthoven. Het werd een grote schietpartij. Ik heb toen, bij zo'n overmacht, mijn geweer opzij gegooid en ben de pastorie in gevlucht. Daar heb ik me die dag schuil kunnen houden met hulp van het dienstmeisje. Eerst zat ik verstopt achter de kachel en later op de zolder. Zij loodste mij 's avonds het huis uit, langs de Duitse Wacht op de kerktoren, zo heb ik kunnen ontsnappen".

"De omgeving stond voor een groot deel onder water omdat de dijken doorgestoken waren. Ik ben van Westbroek naar Hollandsche Rading gezwommen. Ik haalde mezelf steeds open aan het prikkeldraad dat onder water stond. Vervolgens ben ik over de Dwarsdijk teruggekeerd naar Tienhoven. Daar sloot

WESTBROEK

5 MEI 1945

ACHTTIENHOVEN

M. BOUMP

W. DE KRUYFF

L. VANDAM

NADAT OOK IN ONS DORP WEERKLONK, DE ROEP,
 "ONS VADERLAND IS VRIJ",
 WAREN ZIJ HET DIE DOOR VIJANDS TERREURGEWELD,
 VIELEN, BIJ HET VERVULLEN VAN HUN PLICHT.

H. C. MANTEN

B. JAARSMA

M. v. d. BOOM

De zes jonge verzetsmensen die sneuvelden.

Dodenherdenking 1950. Burgemeester jhr. Huydecoper van Maarssen legt een krans bij het monument in Westbroek.

de familie Manten mij huilend in de armen en verzorgde mijn wonden. Daar begreep ik de volledige omvang van de tragedie waaraan ik ontsnapt was. Zes jonge kerels uit het verzet waren die dag door de Duitsers gedood. Ze hadden geen schijn van kans. Minnie Bouma, bakkersknecht bij Jongeneel in Westbroek. Wim de Kruijff uit Utrecht, die logeerde bij zijn zuster in Westbroek. Leen van Dam en Martin van de Boom uit Maarsseveen. Henk Manten uit Breukeleveen en Benno Jaarsma, de zoon van Jaarsma die een haardenfabriek had in Maarssen. Ook drie inwoners van Westbroek overleefden die vreselijke dag niet. Teun van Keulen, Kees Smaling en Jan Oudhof”.

“Mijn vader kwam mij de volgende dag halen, met de bakfiets vanuit Utrecht, waar al volop gevlagd en feest gevierd werd vanwege de bevrijding. Hij hoorde met afgrijzen mijn verhaal aan. Gelukkig was toen de oorlog voorbij. Maar, die vijfde mei staat voor altijd in mijn geheugen gegrift. Jarenlang heeft men in Westbroek en omgeving Bevrijdingsdag niet uitbundig gevierd en nóg is het na vijftien-zestig jaar een moeilijk onderwerp voor velen in die buurt. Voor de gevallen is in Westbroek na de oorlog een herdenkingsmonument opgericht, vlak voor de kerk”.

Hanneke Kwakkenbos

KreaMedia, freelance journalistiek (www.kreamedia.nl)

Het onderduiken op de boerderij ging jaren prima.

Bammens 90 jaar in Maarssen

160 Jaar geleden gesticht

Inleiding

Eind 1919 begin 1920 werd het Bammensbedrijf in gereedheid gebracht voor de eerste productie in Maarssen. Het heette toen N.V. Plaatwerkerij en Verzinkerij voorheen P. Bammens en zn. Het oorspronkelijke bedrijf was ongeveer zeventig jaar eerder al ontstaan. De in Breda op 25 februari 1825 geboren Petrus (Piet) Bammens vestigde zich op 1 mei 1850 als zelfstandige smid in Geertruidenberg. In 1853 trouwde hij met de schippersdochter Antje Santbergen uit Raamsdonk. De prima vakman zag zich spoedig genoodzaakt personeel in dienst te nemen. De verkoop van kachels en kachelonderdelen breidde zich steeds uit.

twee zoons, Michaël (Chiel) geboren 8 januari 1855 en Adrianus Hendrikus (Janus) geboren 17 april 1861. Piet begreep door onder meer de opkomst van de stoommachine en de spoorwegen dat er een bijzondere ontwikkeling in de bedrijvigheid op komst was. Om zijn zoons goed op de nieuwe tijd voor te bereiden, liet hij ze een goede algemene scholing geven. Na de lagere school bezochten zij de zgn. Franse School in een internaat. Daarna werden ze in het bedrijf opgenomen. Beiden zijn ongetrouwd gebleven. In 1887, na het overlijden van vader Piet, werd de toen nog betrekkelijk kleine plaatwerkerij (met tien werknemers) overgenomen door de twee zoons.

Afb. 1 Petrus (Piet) Bammens (28-02-1825 tot 23-11-1887).

Maar het viel niet mee geschikte vaklui te vinden in dit zware beroep. Het ging om werkweken (exclusief eetpauzes) van zo'n zeventig uur in een weinig geriefelijke werkruimte. Voor de verdere uitbreiding van zijn bedrijf verwachtte hij op termijn veel van

Afb. 2 Michaël (Chiel) Bammens (08-01-1855 tot 09-03-1936).

Chiel nam de administratieve kant en de verkoop voor zijn rekening en Janus kreeg de interne leiding van het bedrijf. Zij staken veel energie in de verbetering van de productie van massa-artikelen. Daartoe werden geleidelijk meer machines ontwikkeld. Bij gebrek aan mechanische aandrijfkracht moesten ze echter met de hand worden bediend. Maar de totale productie nam door deze mechanisatie toch

sterk toe. Naast deze intussen in Nederland al bekende plaatwerkerij werd rond 1890 de verzink-
rij bij Bammens gestart. De vraag naar tegen roest
beschermd ijzerwerk bleef groeien. Hoewel in die
beginfase de techniek van het verzinken nog niet
geheel perfect was, betekende het toen toch al een
aanmerkelijke verbetering in de houdbaarheid van
de producten.

*Afb. 3 Adrianus Hendricus (Janus) Bammens (17-04-1861 tot
16-07-1932).*

Door aanpassingen in het proces kreeg de verzinke-
rij van Bammens al vrij gauw een goede naam. Ook
op het gebied van arbeidstijd was er in die jaren een
ontwikkeling. Vooral onder invloed van de opko-
mende arbeidersbeweging werd de werkweek rond
1900 teruggebracht tot 55 uur effectieve arbeid.

Door verdere aanpassing in de mechanisatie en de
ingebruikname van grotere verzinkbakken bleef de
productie van het nog altijd vrij kleine bedrijf (vijf-
tien werknemers) steeds groeien tot het begin van
de Eerste Wereldoorlog (1914 – 1918). Om met de
ontwikkelingen mee te gaan, moesten er nieuwe ar-
tikelen in productie worden genomen waarvan de
verzinkte gegolfde ijzeren plaat de belangrijkste
was. Daar waren ingrijpende aanpassingen in het
bedrijf voor nodig. In de onzekere omstandigheden

na 1914 vroeg dat wel wat te veel van de veerkracht
van de broers, juist in een periode dat ze er over
dachten het wat kalmer aan te gaan doen. In 1916
vonden dan ook de eerste overnamegesprekken
plaats. In 1917 werden de fabriek, de machines en
de voorraden verkocht aan de heren H.W. Land en
W.C. van Kuijk, die beiden toen nog werkzaam wa-
ren bij Heemaf in Hengelo. Maar per 1 april 1917
gingen zij daadwerkelijk optreden als directeur van
de inmiddels opgerichte Naamloze Vennootschap
Plaatwerkerij en Verzinkerij voorheen P. Bammens
en zn.¹ In Geertruidenberg onder meer met de be-
doeling de gegolfde, verzinkte platen voor het eerst
in Nederland te gaan produceren. Maar door de oor-
log was het op zichzelf al een enorme klus om de
fabriek draaiende te houden. Het was geen gemak-
kelijke tijd voor de nieuwe directeuren. En dus werd
besloten, zodra de oorlog voorbij was, de bestaande
productie te verbeteren en daarmee de verkoop en
het rendement te vergroten.

De Vestiging in Maarssen.

Al vrijwel vanaf het begin in 1917 rijpte bij de heren
Land en Van Kuijk het plan om het bedrijf te ver-
plaatsen naar een centrale locatie in het land. Door
de lagere vervoerskosten kon er dan meer concurre-
rend gewerkt worden. Maar voorlopig werd er nog
geprofiteerd van een belangrijke inkomstenbron, het
zogenaamde 'in loon verzinken'. Dat was het verzin-
ken van producten die elders gemaakt waren. Gaan-
deweg kwam het plan voor het opzetten van de golf-
platenproductie op de achtergrond, tot men er zelfs
geheel vanaf zag. Er werd de volle aandacht gege-
ven aan de vervaardiging van verzinkte artikelen en
het in loon verzinken. Geleidelijk aan werd echter
de noodzaak, wilde het bedrijf groeien, van een cen-
trale vestigingsplaats steeds sterker gevoeld. In het
voorjaar van 1919 waren de directeuren zoekende in
de omgeving van Utrecht, toen hun aandacht geves-
tigd werd op een zeer geschikt stuk grond in Maars-
sen. Tussen het toenmalige Merwedekanaal en de
Vecht lag een bijzonder terrein. Mooi hoog gelegen
op de zavelgrond van de oeverwal van de Vecht.
Het 1½ ha. grote gebied voldeed aan veel voorwaar-
den, alleen was het niet mogelijk een directe spoor-
aansluiting te krijgen. Maar dat gemis werd zeker
gecompenseerd door de goede verbinding over de
weg en de zeer goede over water (Merwedekanaal
en Vecht). Het terrein, met een optie voor uitbrei-

ding, werd gekocht van dr. A.R. van Linge. Hij was directeur van de N.V. Nederlandse Kininefabriek in Maarssen. De heer Van Linge bezat bijzondere kwaliteiten die hij mede heeft ingezet om de nieuwe eigenaren te steunen bij het vestigen van hun bedrijf in Maarssen. Het eerste grote probleem was dat er op het terrein geen fabrieksgebouwen waren. Het enige gebouw dat er al stond is waarschijnlijk rond 1880 gebouwd als woonhuis. Daarvóór heette de plaats Groeneveld. Een boerderij? Van 1886 tot 1912 heeft het een aantal jaren dienst gedaan als weeshuis voor jongens. Het droeg de naam Lindelaan. Van 1912 tot najaar 1919 heeft het huis leeggestaan tot de heer H.W. Land hier ging wonen om de leiding te geven aan de opbouw van het bedrijf. In een deel van zijn huis werd ook het kantoor ondergebracht. De bouwkosten voor de fabrieksgebouwen waren zo kort na de Eerste Wereldoorlog erg hoog. De financiële gevolgen van het enige tijd stilleggen van de productie en de kosten van de verhuizing moesten ook opgevangen worden. Maar de directeuren hadden geluk toen ze vier grote barakken konden kopen die in Wolfheze gedurende de oorlog (1914 – 1918) dienst hadden gedaan als opvangcentrum van Belgische vluchtelingen. Zo werd een fabrieksruimte verkregen van 1.200 m² voor de plaatwerkerij. Hierdoor konden, wanneer de verhuizing achter de rug was, meer en grotere opdrachten worden aangenomen dan in Geertruidenberg. Voor het verzinkerijgedeelte werd een nieuw gebouw geplaatst. Tegenover de ingang van het fabrieksterrein, op een strook land tussen de Straatweg en de Vecht, werden vier woningen gebouwd.² Drie daarvan waren bestemd voor uit Geertruidenberg meegekomen gezinnen van de werknemers Beljaars, Geurs en Radings.

Afb. 4 J.C. (Sjef) Radings vertegenwoordigde de eerste generatie Radings bij Bammens. Hij werkte er 53 jaar, van 1879 tot 1932. (Ook D.B. Geurs (niet op de afbeelding) was meer dan 50 jaar (van 1896 tot 1948) in dienst van Bammens).

Afb. 5 C.J. (Kees) Radings, de tweede generatie Radings bij Bammens. Foto uit mei 1945 met een Canadese militair.

Afb. 6 Sj. C. (Sjef) Radings, de derde generatie tot 1992 bij Bammens.

De gehele bouwrij viel echter niet mee. Door bijzonder slechte weersomstandigheden trad voortdurende stagnatie op. De grote inzet van alle betrokkenen zorgde er voor dat toch begin 1920 de verplaatsing van de fabrieksinstallatie uit Geertruidenberg richting Maarssen kon worden aangevangen. Er waren twee flinke binnenvaartschepen nodig om het bruikbare deel van de fabrieksinventaris en de voorraden te vervoeren. De inboedels van de drie bovengenoemde gezinnen werden ook meege-

Na een moeilijke start door problemen met nieuwe Duitse machinerie kon de productie toch nog betrekkelijk gauw in goede banen worden geleid. Men had een nogal uitgebreid fabricageprogramma waartoe ondermeer behoorde: draaibare schoorsteenkapen, goten, afvoerpijpen, gieters, emmers, teilen en wasketels. Geleidelijk aan werd ook zwaarder plaatwerk gemaakt zoals luchtkokers, onder meer voor de Limburgse mijnen, giervaten en gierpompen. Er moet bijzonder hard gewerkt zijn in de eerste vijf à zes jaar aan de fabrieksgebouwen. Een luchtfoto uit 1925 toont al een echte fabriek.

Afb. 7 Luchtfoto uit ± 1925.

Niet alleen werd er in die jaren gebouwd op het fabrieksterrein maar juist ten noorden daarvan kwamen vanaf 1921 de eerste huizen van de woonwijk de Friese Buurt voor de in 1922 meegekomen werknemers van de veevoederfabriek U. Twijnstra uit Friesland.

De vuilnisemmer

Rond 1930 vond er op productiegebied een belangrijke aanvulling plaats. In de periode werd het bedrijf nog geleid door het directieduo Land-Van Kuijk. In die tijd werd in Amsterdam de eerste proef genomen

met uniforme vuilnisemmers. Door de laagste prijs bij de inschrijving kreeg Bammens een opdracht voor 10.000 proefemmers. Door steeds maar weer scherp op de prijs te letten, kwamen de volgende Amsterdamse opdrachten ook bij de Maarssense onderneming terecht. Toen andere gemeenten het voorbeeld van Amsterdam volgden, won Bammens meestal de slag om de leverantie. En zo werd de verzinkte vuilnisemmer jaren en jaren een heel belangrijke inkomstenbron voor het bedrijf. In de na-oorlogse jaren schommelde de productie tussen de 300.000 en 500.000 exemplaren per jaar. Tot er rond 1970 vrij plotseling een eind kwam aan de behoefte met de invoering van de plastic vuilniszak. In Maarssen werd de uniforme vuilnisemmer pas in 1957 ingevoerd.

Afb. 8 De verzinkte uniforme vuilnisemmer.

Afb. 9 ir. H.W. Land 1917-1937.

Afb. 11 ir. J. Bosscher 1944-1954.

Afb. 10 ir. W.C. van Kuyk 1917-1946.

Afb. 12 S.K. Bernt 1954-1970.

Afb. 13 G. van Houten 1970-1983.

De directie

Voor een goed begrip van de rest van dit artikel is het beter eerst een overzicht te geven van de directieleden van het Maarssense bedrijf door de jaren heen.

1917-1937	ir. H. W. Land
1917-1946	ir. W.C. van Kuijk
1944-1954	ir. J. Bosscher
1954-1970	de heer S.K. Bernt
1970-1983	de heer G. van Houten
1970-1990	de heer C. Arends
1983-	de heer Martin P. Bierman
1990-	de heer Doekle Rienstra (verkoop)

Van de heer Bosscher is bekend dat hij woonde op de hoek van de Kerkweg en de Straatweg. Het huis waar de familie Bernt woonde ligt juist buiten het fabrieksterrein in de richting Utrecht.

Het verzinken

Alle producten van het bedrijf moeten eerst gefabriceerd worden in de plaatwerkerij en dan volgt het verzinkproces. Ook het 'in loon verzinken' ging na de komst van de fabriek in Maarssen door. Veel werk

Afb. 14 C. Arends 1970-1990.

Afb. 15 J. van der Lugt, chef verkoop verzinkerij. Hij werkte in 1975 al 45 jaar bij Bammens.

in deze sector leverden de metalen kabeldragers bij de elektrificatie van de spoorwegen en de komst van de hoogspanningsmasten. Het vormde een welkome inkomstenbron. Bij het verzinken wordt een ijzeren of stalen product gedompeld in vloeibaar zink met een temperatuur van ongeveer 450 graden Celsius, waardoor het voorwerp een zinken bescher-

Afb. 16 Sj.C. Radings, verkoper sherardiseerafdeling.

mingslaagje krijgt tegen het roesten. Een speciale vorm van het verzinken is sherardiseren.³ Hierbij wordt gewerkt met zinkpoeder dat zich onder hoge temperaturen, 400 graden Celsius, vermengt met het artikel, waardoor de maatvastheid van het product niet verandert.

Dat laatste is zeer belangrijk voor moeren, bouten en dat soort producten. Het sherardiseren is in 1958 in Maarssen ingevoerd. Een vertegenwoordiger van de derde generatie Radings als werknemer bij Bammens, de heer Sj.C. Radings is als verkoper jarenlang zeer nauw betrokken geweest bij de sherardiseerafdeling.

De productie vanaf 1970

Toen het vervaardigen van de vuilnisemmer wegviel rond 1970 werd meer nadruk gelegd op het maken van onder meer grotere verzinkte containers en mate-

riaalkasten. Eind jaren '70 raakte de markt hiervoor verzadigd. Mede hierdoor ging het niet goed met het bedrijf. Het personeelsbestand was in de laatste jaren teruggelopen van 325 tot ongeveer 250 in 1980. En toen moest de grote reorganisatie van 1983 nog volgen, waarbij nog eens 46 werknemers ontslagen werden. De heer Bierman was per 1 augustus directeur geworden. De heer Arends bleef leiding aan de verkoop geven. Met de ombuiging van 1983 was het nog niet afgelopen met de tegenvallers. Zo moest in 1986 de sherardiseerafdeling gesloten worden. Na nog wat minpunten in de verkoop keerde het tij in 1989. Om te zorgen dat ook in de toekomst concurrerend gewerkt kon worden, werd in 1991 grondige aandacht besteed aan de efficiëntie. De drie fabrieksonderdelen van dat moment kregen ten opzichte van elkaar de juiste plaats op het fabrieksterrein. Zodat effectiever gewerkt kon worden. Het ging om de verzinkerij, de papierbakkenfabriek en de containerfabriek. Verder was het nodig tot meer automatisering over te gaan, omdat het in deze jaren moeilijk was om aan voldoende personeel te komen. In samenwerking met Amsterdam werd modern vormgegeven, gekleurd straatmeubilair ontwikkeld. Hetgeen tot een succesvolle productie leidde voor de Nederlandse markt. In de jaren '90 werd ook de ondergrondse collector ontwikkeld. En dit product had, naast succes op de binnenlandse markt, ook

Afb. 17 Luchtfoto van het bedrijf rond 1990. Rechts van de parkeerplaats de vier huizen uit 1919/1920. Links onder het voormalige huis van directeur S.K. Bernt. In het midden aan de straatweg het kantoor.

export in West-Europa tot gevolg. Om de transportkosten naar het buitenland te beperken van dit grote

product wordt het als halffabricaat geëxporteerd en in het land van bestemming geassembleerd. Naast productie van boven- en ondergrondse collectors ging het rond de eeuwwisseling steeds meer in de richting van fraai en degelijk straatmeubilair in ruime betekenis van het woord, bankjes, afvalbakken, speeltoestellen, fietsenstallingen etc. etc.

Op heel veel straatmeubilair in de Nederlandse steden en dorpen staat 'Bammens Maarssen'. In 2000 kreeg het toen 150 jaar bestaande bedrijf het recht het predicaat 'Koninklijke' te voeren, zodat de naam vanaf dat moment 'Koninklijke Bammens bv' is.

We wensen het bedrijf bij het 160-jarig bestaan, waarvan 90 jaar in Maarssen, in de toekomst veel succes bij onder meer de mogelijke ontwikkelingen van een geautomatiseerd, ondergronds vuilafvoer- en verwerkingssysteem.

Nawoord

Het is ondoenlijk om binnen het kader van dit artikel ook maar enigszins volledig te zijn over de geschiedenis en de productie van het 160 jarige bedrijf. Ook realiseer ik me dat tekort gedaan wordt wat betreft de ervaringen van werknemers, zeker van diegenen die er vele, vele jaren hebben gewerkt (in een aantal gevallen hun hele werkzame leven). Aan de ont-

spanning, jubilea en bedrijfsuitjes werd in dit artikel geen aandacht besteed. Om toch enigszins tegemoet te komen aan het persoonlijke aspect worden er vele afbeeldingen van directieleden en werknemers toegevoegd.

Met dank aan Jantien de Ruiter voor redactionele hulp.

Afb. 19 W. Visser; hoofd personeelszaken.

Afb. 18 D. de Vor; chef gebouwen.

Afb. 20 A.P. Smits, in 1975 al 25 jaar in dienst. "Ik kom uit een goed nest. Mijn vader heeft 40 jaar bij Bammens gezeten".

Afb. 21 J. van der Vliet, in 1975 ook 25 jaar in dienst. "De sfeer in het bedrijf is steeds goed gebleven".

Afb. 23 A. van Kouterik, 25 jaar in dienst in 1975, is lid van ook zo'n Bammens gezin. Zijn vader heeft zijn hele werkzame leven doorgebracht bij Bammens en zijn andere zoon, F. van Kouterik, werkte al meer dan 25 jaar in het bedrijf.

Afb. 22 v.l.n.r. J.G. Elsing, reinigingsmarkt; D. Stoker, exportbeleid; A. Brouwer, zocht buiten de reinigingssector naar nieuwe productiemogelijkheden.

Afb. 24 A.C. Batenburg, gereedschapsmaker. Weer een vertegenwoordiger van een Bammens familie. Zijn vader, twee ooms en een neef werkten hier ook.

Afb. 26 J. Bertsoos, lasser, van Griekse afkomst. "De mensen waren aardig voor me".

Afb. 25 A. van der Vliet. Vele jaren werkzaam bij de administratie, de calculatie en de inkoop. "De sfeer van dit bedrijf kan ik niet missen".

Afb. 27 S. van Zuidam en J. Timmer (afb. 28) chefs van de technische dienst. De heer Van Zuidam kwam door blikseminslag op de Machinekade vroegtijdig om het leven.

Historische Ring Maarssen

Afb. 28 v.l.n.r. J. Timmer, C. van Vredendaal en N.J. Storm.
Timmer: "Voortdurend overleg met de mensen..... is nodig".

Afb. 29 T. Otten, chef bedrijfsbureau. "Het bureau lost problemen op vóórdát die zich voordoen".

Afb. 30 A. Kuiper, houdt de planning bij.

Afb. 31 P. van Berkel en G. de Graaf.

Afb. 32 J. Menges en J. de Wit.

Afb. 33 A. Otten en P. Soerink.

Afb. 34 J. de Boer en H. Snier.

Arie de Zwart

Noten:

- ¹ Rond 1970 werd de naam gewijzigd in Bammens bv.
- ² De huizen staan er nog steeds.
- ³ Sherardiseren is een ontdekking van de Engelsman

Sherar Cowper-Coles. Bammens kreeg de licentie voor Europa. Daar is 28 jaar gebruik van gemaakt.

Bronnen:

1. Gesprek met de heer Sj. C. Radings.
2. Het begon in een Smidse.... Uitgegeven door de N.V. Plaatwerkerij v/h P. Bammens en Zn. Maarsen.
3. Bammens anno 1975, informatieblad juli 1975 en december 1975.

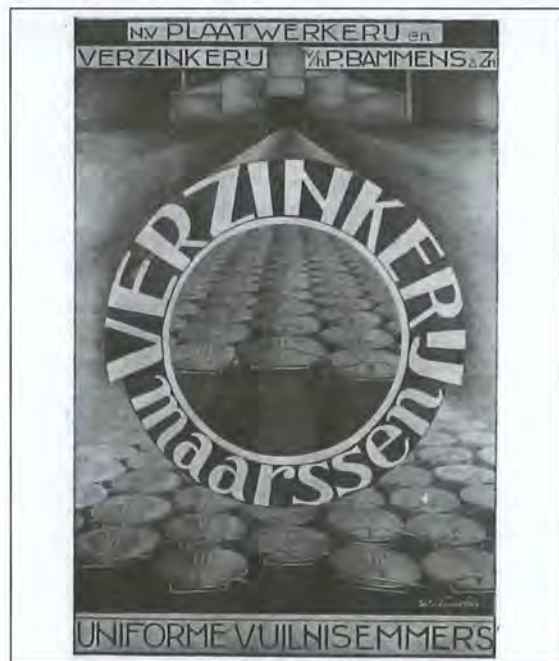
Achtergrondinformatie:

1. Als het tij verloopt verzet men de bakens, anderhalve eeuw Bammens 1850-2000.
2. BamMens berichten, september 2009 en december 2009.

Afbeeldingen:

De heer Sj.C. Radings en uit Bronnen 2 en 3.

De invoering van de uniforme vuilnis-emmer in Maarssen

Promotieafbeelding gemaakt door de Maarssense kunstenaar Willem van Leusden. (Afbelding bezit H. Snier)

Toen de nieuwbouw in Maarssen in de 50er jaren in de Schildersbuurt en de Dichtersbuurt in volle gang was, werd het ook in Maarssen noodzakelijk

over te gaan tot de invoering van uniforme vuilnis-emmers. In het plaatselijke weekblad 'De Magneet' verscheen half maart 1957 het nu volgende bericht.

In de komende maanden zal vóór 1 mei ieder Maarsens gezin één of meer uniforme vuilnis-emmers thuisbezorgd krijgen. Zoals wij reeds eerder berichten besloot de gemeenteraad om een z.g. roltrommelvuilnis-auto met uniforme vuilnis-emmers aan te schaffen. Dit zal ongetwijfeld de volksgezondheid ten goede komen; het straatbeeld zal niet langer ontsierd worden door veelsoortige emmers, bakken e.d. en niet in de laatste plaats zal het een grote verbetering zijn voor het bedienend personeel, dat nu op gezichtshoogte de emmers, bakken e.d. door de zijlaadkleppen in de auto moet storten. Het nieuwe systeem zal omstreeks 1 mei gaan draaien. Daarna zullen alleen nog maar uniforme vuilnis-emmers worden geledigd. De -genummerde- emmers blijven eigendom van de gemeente en behoren tot het huis, waarvoor zij zijn verstrekt. Bij verhuizing moet de emmer dus voor de opvolgende bewoner worden achtergelaten. Dezer dagen zullen huis-aan-huis biljetten worden verspreid, door middel waarvan men kan opgeven of men één of meer emmers in bruikleen wenst te ontvangen. De strook van het biljet wordt daarna binnen drie dagen opgehaald. Het verschuldigde recht ad f 1,25 per emmer per jaar zal tegelijk met de reinigingsrechten worden geïnd.

Uit de oude schoenendoos (nr. 41)

Christelijke lagere school in Maarssen

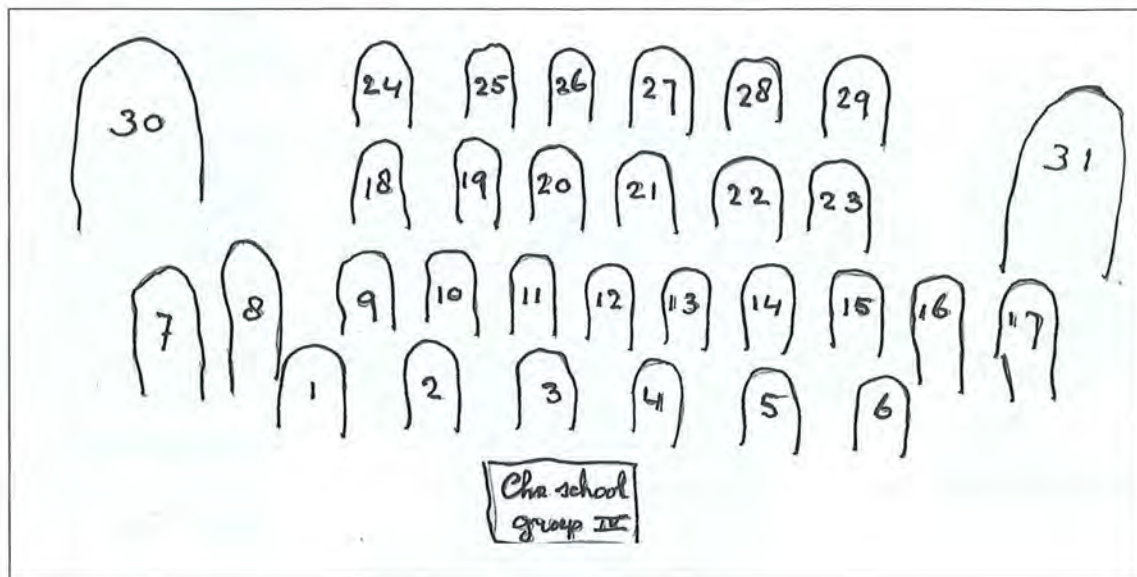

In het vorige nummer van dit blad werd in het Kringnieuws vermeld dat de HKM uit de nalatenschap van mevrouw R. Reinders-Brouwer enige schoolfoto's had verkregen. Bovenstaande foto is daar een voorbeeld van. Op de lei, die de twee jongens in het midden vasthouden, lezen we 'Chr. School Maarssen Groep IV'. Helaas is geen jaartal vermeld want dan zou met zekerheid vastgesteld kunnen worden voor welk gebouw de foto gemaakt werd. Afgaande op de kleding van de leerkrachten en kinderen lijkt het er op dat foto omstreeks 1924 - 1929 gedateerd moet worden. In dat geval is het gebouw op deze foto de in januari 1924 geopende christelijke school aan de Straatweg. Is de foto echter toch ouder, dan is het de oude christelijke school aan de Wilhelminaweg 5 in Maarssen. Van enige personen zijn de namen bekend. Dit zijn: Hennie Phaff (nummer 3), Piet Nagel (5), Wim Reinders (6), Thies Reinders (7), Alie Nagtegaal (10), Saar Mook (11), Marie Nagel (15), Red Singor (16), Teus Otten (17), Corrie Otten (18), Mien Nagtegaal (20), Bets Mook (21), Aart Bonhof (28), Dhr. Eskes, Hoofd der school, bijnaam de Sik (30) en Mevr. Pieterse, onderwijzeres (31). Het valt op dat van nogal wat personen de familienaam tweemaal voorkomt. Dat komt door-

dat vroeger broertjes en zusjes voor schoolfoto's vaker op dezelfde foto werden gezet om zodoende de kosten voor de ouders te beperken. Dit verklaart tevens waarom er geen klas (toen de gebruikelijke benaming) maar groep IV op het leetje staat. Aan de lezers de vraag het juiste jaartal van de opname door te geven en indien bekend ook graag de namen van de niet genoemde leerlingen.

Ook n.a.v. de vorige aflevering (nr. 40) kreeg ik weer enige aardige reacties, daarvoor hartelijk dank! Een foutje mijnerzijds was dat ik de familienaam van de schenker van de foto in die aflevering helaas verkeerd spelde. De juiste naam is Marga van Hunen. Nieuwe foto's kwamen o.a. binnen via Cees Otten in Dalfsen en de heren Blaauw en Russer uit Maarssen. Zodoende kan voorlopig met deze rubriek zeker nog niet worden gestopt.

Hebt u op- of aanmerkingen naar aanleiding van deze rubriek of misschien zelf een voor publicatie geschikte foto, dan wordt u vriendelijk verzocht dit schriftelijk of telefonisch door te geven aan: J.H. Sagel, Van Lingelaan 85, 3602 PB Maarssen, tel: 561457, e-mail: J.H.Sagel@kpnplanet.nl

Inhoudsopgave

Periodiek van de Historische Kring Maarssen

36e jaargang 2009

Auteurs:

Ing. J.A. Bonthuis

Henk Blaauw

Cees Bloemendaal

De woning van de auteur

Boerderijen in Maarssen

De Kaatsbaan -deel 5

-deel 6

-deel 7

-deel 8

periodiek 1, blz. 21

periodiek 4, blz. 108

periodiek 1, blz. 18

periodiek 2, blz. 41

periodiek 3, blz. 77

periodiek 4, blz. 124

Renie Dekker

Renie Dekker als echte Oud-Zuilenaar

genaturaliseerd als Deen

periodiek 4, blz. 106

Hanneke Kwakkenbos

In gesprek met ... Bram Tielen

In gesprek met ... Henk Kool

Een opgedoken verhaal ... Een illegaal

joods huwelijk in bezet Tienhoven

periodiek 2, blz. 43

periodiek 3, blz. 74

periodiek 4, blz. 122

H.A.A. Reith

Maarssen rond 1900

Maarssen rond 1900 vervolg

periodiek 2, blz. 5

periodiek 3, blz. 88

Hans Sagel

Uit de oude schoendoos nr. 37

nr. 38

periodiek 1, blz. 32

periodiek 2, blz. 65

	nr. 39	periodiek 3, blz. 98
	nr. 40	periodiek 4, blz. 130
	Maarssen en Maarsseveen in de atlas	
	van Schoemaker	periodiek 1, blz. 10
	Herstellingsoord Vechtoever	periodiek 2, blz. 46
	Rinus Ros en zonen	periodiek 3, blz. 78
	(Gratis) Melkverstrekking op alle scholen	
	in Maarssen?	periodiek 4, blz. 126
Ria Tijhuis	Convocatie	periodiek 1, blz. 7
	Jaarverslag van de HKM over 2008	periodiek 1, blz. 8
	Notulen ledenvergadering HKM van	
	donderdag 26 februari 2008	periodiek 4, blz. 103
Benno Visschedijk	Nogmaals de foto van de	
	Koningin Juliana MULO	periodiek 1, blz. 17
	Het reglement voor de schippers op de	
	route Maarssen-Amsterdam	periodiek 2, blz. 39
	Ordre en Reglement op de Vracht-	
	loonnen der Schippers varende van	
	Maarssen op Amsterdam	periodiek 3, blz. 70
	Onvermoede schatten in Amsterdam	periodiek 3, blz. 72
Tine Visschedijk	Oproep van Museum Maarssen	periodiek 4, blz. 107
Arie de Zwart	Speeltuinenverenigingen in het midden	
	van de jaren '50 deel 3	periodiek 1, blz. 30
	Benno Visschedijk benoemd tot erelid	periodiek 2, blz. 38
	Vijftig jaar geleden, Zusters van Onze	
	Lieve Vrouw nemen afscheid van Maarssen	periodiek 2, blz. 62
	Oprichting afdeling van de Nederlandse	
	Christen Vrouwen Bond 65 jaar geleden	periodiek 3, blz. 84
	Pastoor Rientjes, een veelzijdig mens	periodiek 4, blz. 116
	Wallie Smits en de Historische Kring	
	Maarssen	periodiek 4, blz. 120
Varia	Kringnieuws	periodiek 1, blz. 5
		periodiek 2, blz. 37
		periodiek 3, blz. 69
		periodiek 4, blz. 101
	Excursie naar Nijkerk en Elburg	periodiek 1, blz. 6
	Maarssenbroekdag!	periodiek 1, blz. 16
	Inhoudsopgave 35e jaargang 2008	periodiek 1, blz. 34
	Fotoboek over oud-Maarssenbroek	periodiek 2, blz. 37

Over historie gesproken

Het Olde Regthuys

sinds 1657

Eten, drinken

Leuk eten? Leuk eten?

www.hetolderegthuys.nl

Het Olde Regthuys, Laan van Niftarlske 101
3612 BP Tienhoven, Telefoon 0346 - 23 13 82

TOPKLASSE

SIERO SCHILDERS
Nassastraat 71 Maarssen Tel. 562310

PYGMALION BEELDENE KUNST

**Nederlandse schilderkunst en grafiek van eind 19de eeuw
& beeldhouwkunst van midden 20ste eeuw**

**Grote collectie Vechtschilders met werken van
*P.J. Lutgers, Nicolaas Bastert,***

Fred. Van Rossum du Chattel, Willem van Leusden e.v.a.

Tevens bijzondere boeken over de Vechtstreek o.a.

***S. Stopendaal "De Vechtstroom, Van Utrecht tot Muiden,
verheerlijkt door honderd gezichten" (1790),***

P.J. Lutgers, "Gezichten aan de rivier de Vecht" (1836)

Open: tijdens tentoonstellingen vrij, t/m zo.-13 tot 17 uur & op afspraak
Langegracht 44 - 3601 AJ Maarssen Tel: 0346-556736 Jaap.Versteegh@Pygmalion-art.com
www.pygmalion-art.com

TWEEWIELER-SPECIALIST

DE HAAN

VERKOOP EN REPARATIE TWEEWIELERS

ONDERDELEN EN ACCESSOIRES.

EIGEN REPARATIE-AFDELING

OPEN MA/T/M VRIJ 8.00-12.30 / 13.30 - 18.00

VRIDAG AVOND 19.00/21.00

ZATERDAG 8.00-16.30

WOENSDAG GESLOTEN.

NASSAUSTRAT 105
3601 BD MAARSSSEN
0346-561615

Nassastraat 14
3601 BG Maarssen
t 0346 - 58 50 30
f 0346 - 58 50 40
e ritter@era.nl

www.eraritter.nl

Erwin Ritter en Annemarie Ritter-van Duuren

• aankoop • verkoop • verhuur • taxaties • hypotheek